

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Escola Tècnica Superior d'Enginyeria
Industrial de Barcelona

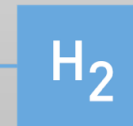
Introducció a les Tecnologies de l'Hidrogen per a l'APIEC

14 febrer 2024

Dr. Maria Serra

maria.serra@upc.edu

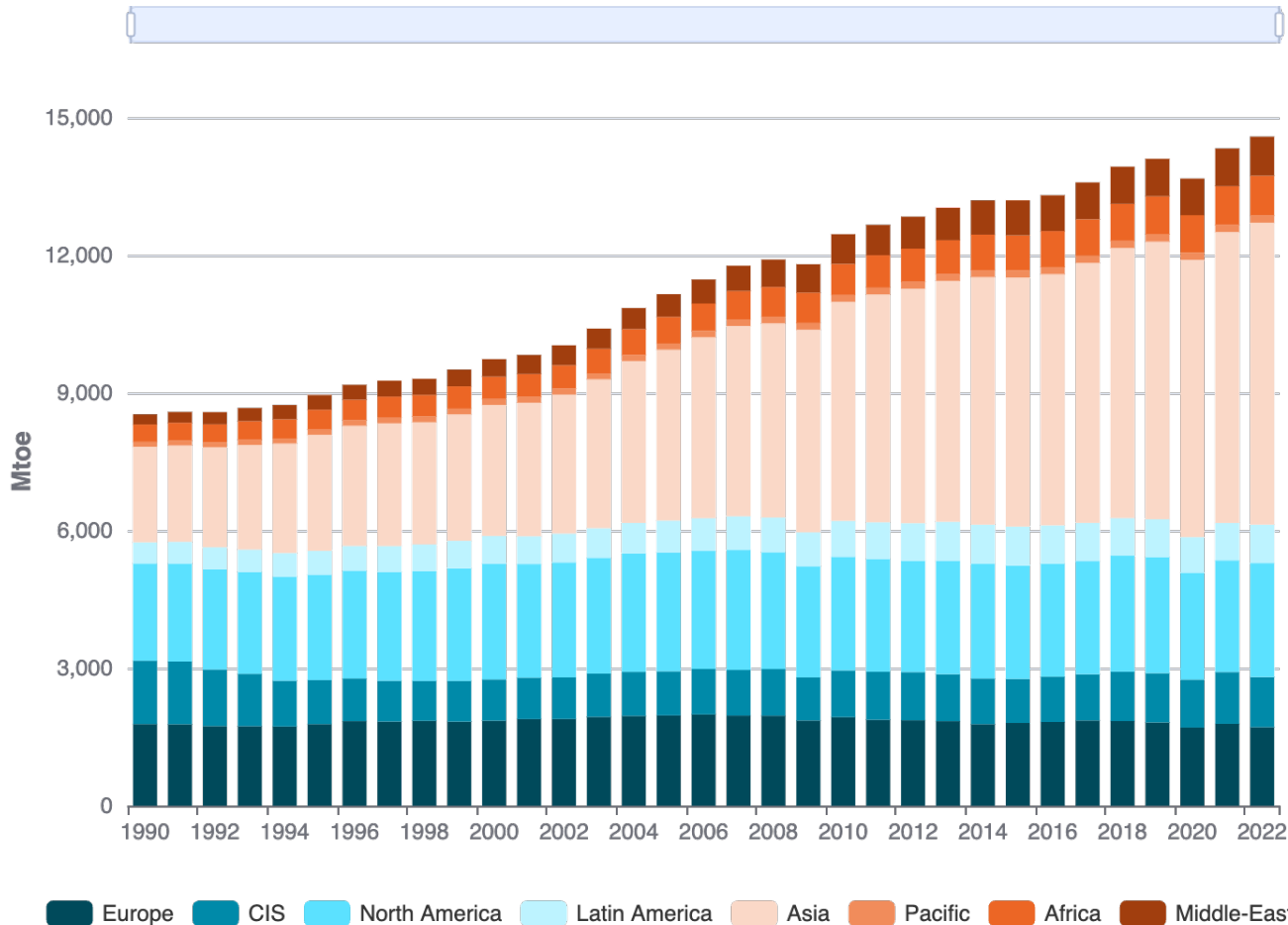
Rectorat UPC

Centre Específic
de Recerca
de l'Hidrogen

Per què necessitem la transició energètica?

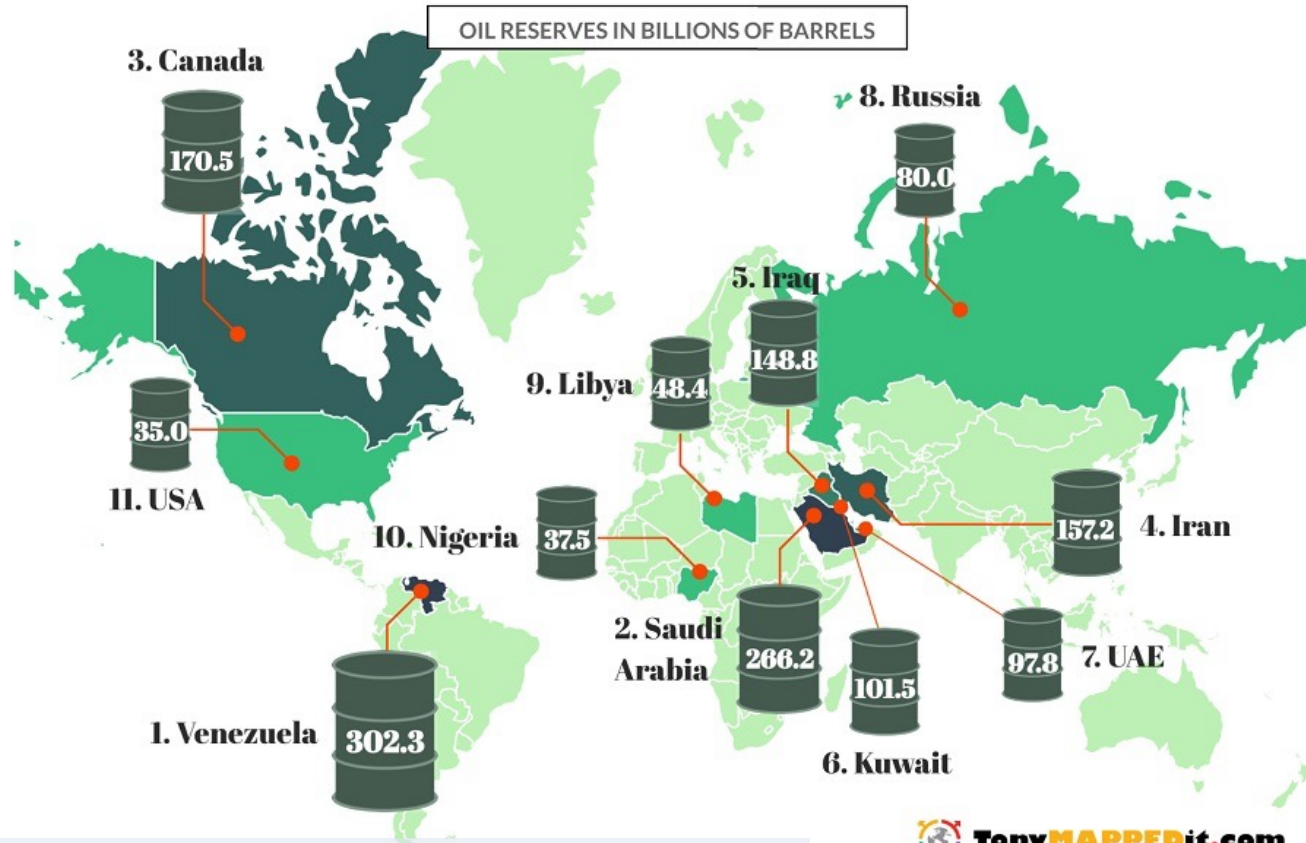
Tendències del consum d'energia mundial

Per què necessitem la transició energètica?

Reserves d'energia fòssil

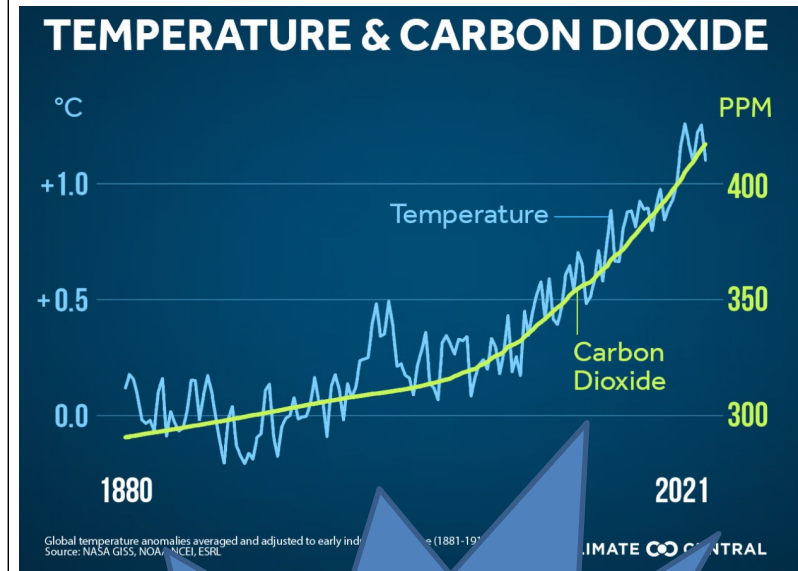
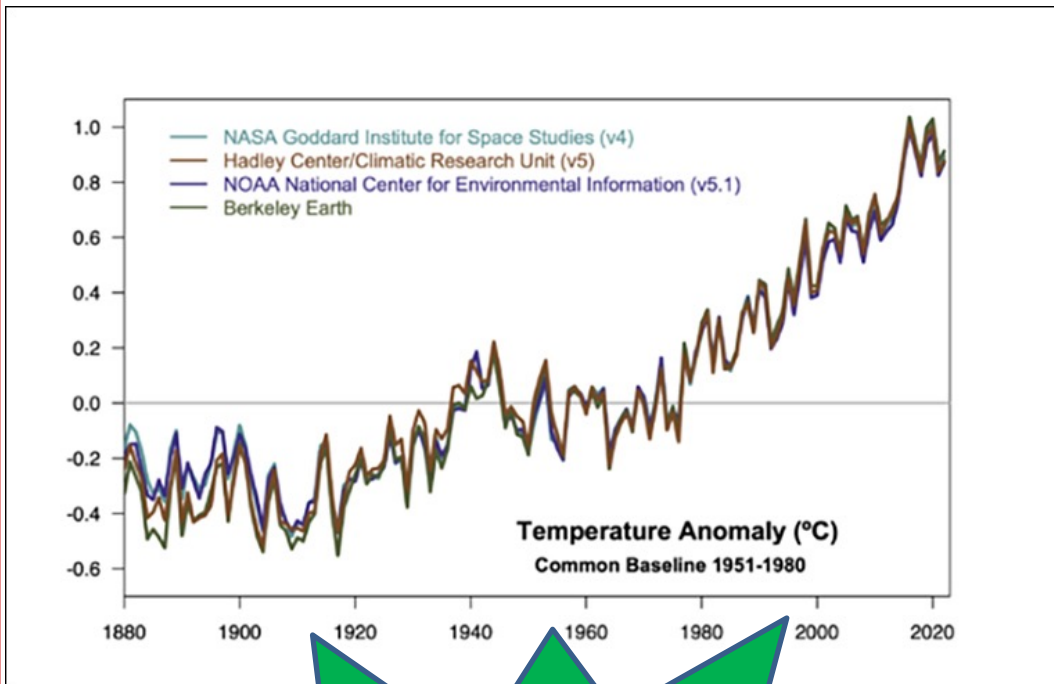
Proved Oil Reserves

1 Billion Barrel of oil equivalent (BBOE) = 1699.41 TWh

Per què necessitem la transició energètica?

Relació entre les emissions de CO2 i el canvi climàtic

**European green deal
(Des 19) per una UE neutra
climàticament el 2050 i
reducció d'emissions >55%
el 2030 respecte el 1990**

**REPowerEU plan
(Maig 22) Transició i
independència energètica
Producció 10M tones H₂
renovable (+ importació
10M tones H₂)
el 2030**

Necessitem la transició energètica!

RAONS

- Creixement del consum d'energia global
- Esgotament dels combustibles fòssils
- Increment de les emissions de CO₂
- Escalfament global i canvi climàtic
- Polució de l'aire
- Necessitat d'empoderament energètic

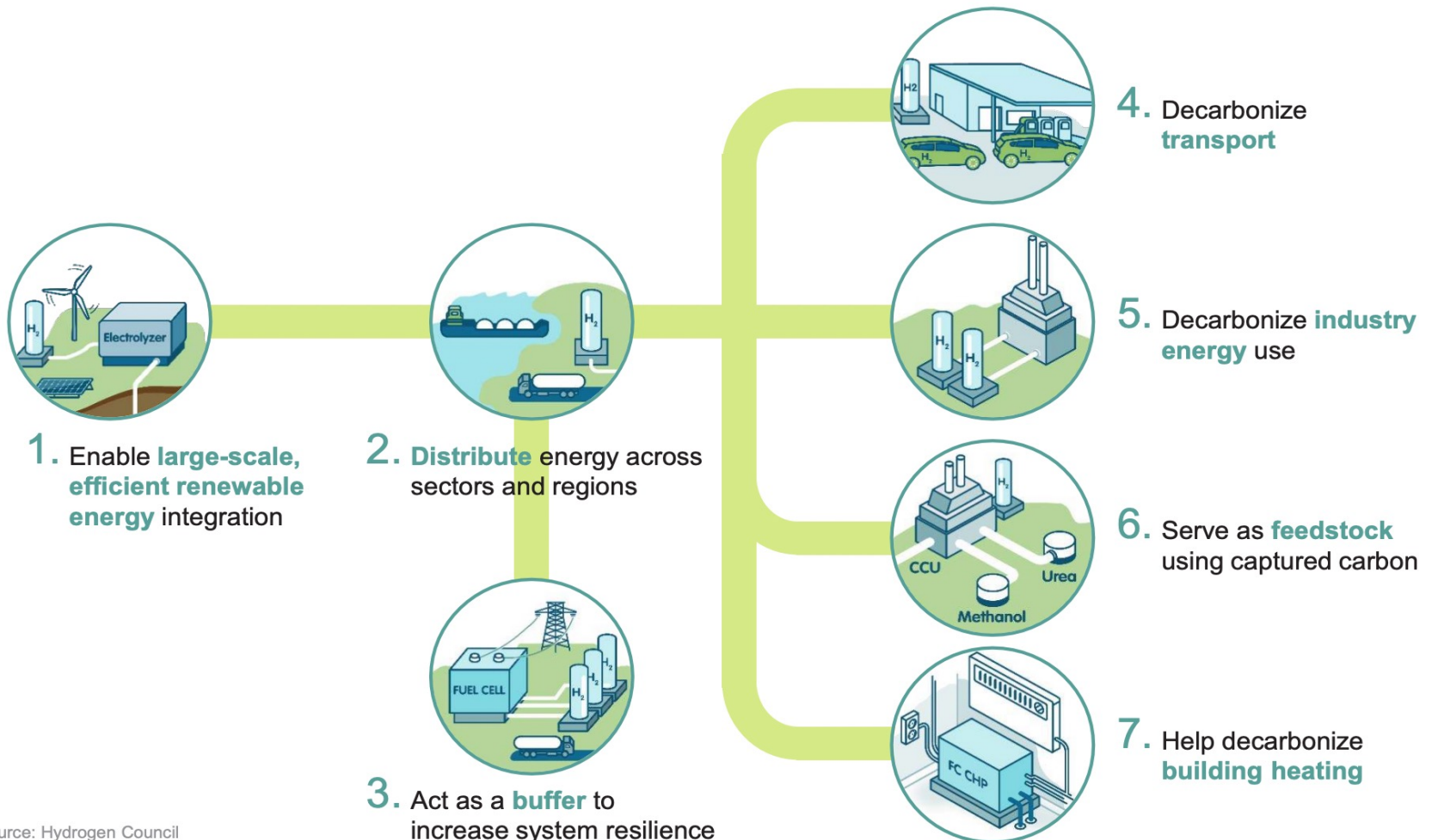
**Sistema d'energia
actual**

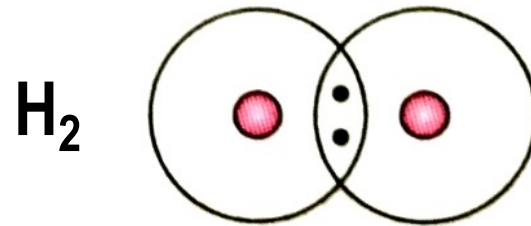
**Nou sistema d'energia
basat en energies renovables**

L'hidrogen i la descarbonització

H₂: vector energètic o portador energètic (no font d'energia)

Propietats de l'hidrogen molecular

- Molècula diatòmica amb fórmula molecular H_2
- Sense color, sense olor, sense gust
- Estat gasós a condicions normals (20 °C, 1 atm)
- Temperatura de líquüefacció -253 °C @ pressió atmosfèrica
- No tòxic, no corrosiu, no perillós fisiològicament a condicions normal (20 °C, 1 atm)
- Combustible amb una altíssima densitat energètica màssica
- Combustible amb una baixa densitat energètica volumètrica
- Molt baixa densitat i viscositat
- Flama ràpida i invisible
- Ignició a 4% vol. en aire i font de calor

Joules/m³

Joules/g

L'hidrogen com a vector d'energia

No hi ha reserves d'hidrogen a la naturalesa, però l'hidrogen es pot produir

A través de l'electròlisi de l'aigua (procés electroquímic)

Necessitem uns 9 kg d'aigua i 50 kWh per a produir 1 kg d'hidrogen

A partir d'hidrocarburs (reaccions químiques de reformació, gasificació, oxidació parcial...)

El més usual és el reformat de metà amb vapor:

L'hidrogen com a vector d'energia

CLASSIFICACIÓ DE L'HIDROGEN EN FUNCIÓ DEL PROCÉS DE PRODUCCIÓ

- **Hidrogen verd:** obtingut per electròlisi de l'aigua utilitzant energia elèctrica renovable (emissions associades nul·les)
- Hidrogen gris: obtingut a partir d'hidrocarburs fòssils
- Hidrogen blau: obtingut a partir d'hidrocarburs d'origen biogènic (biofuels) o bé amb d'hidrocarburs fòssils i captura de CO₂
- Hidrogen rosa: obtingut per electròlisi de l'aigua utilitzant energia nuclear

L'hidrogen com a vector d'energia

L'hidrogen es pot emmagatzemar i transportar (amb dificultats)

- Podem emmagatzemar l'hidrogen de diferents maneres (amb dificultats)
  - Gas comprimit (el més habitual, però cal molta pressió per tenir volums petits)
  - Líquid criogènic (tecnologia complexa i cara)
  - Adsorbit en metalls o estructures químiques (tecnologia molt pesada)
  - Grans coves de sal o bosses buides de petroli i gas (tecnologia poc madura)

- L'hidrogen pot ser transportat de diferents maneres
  - Amb conductes
  - Amb camions o vaixells
  - A bord dels vehicles que l'utilitzen com a combustible

Operational and planned hydrogen pipelines in Europe

L'hidrogen com a vector d'energia

L'hidrogen és un combustible útil per al transport, la indústria, la climatització d'edificis, els aparells portables...

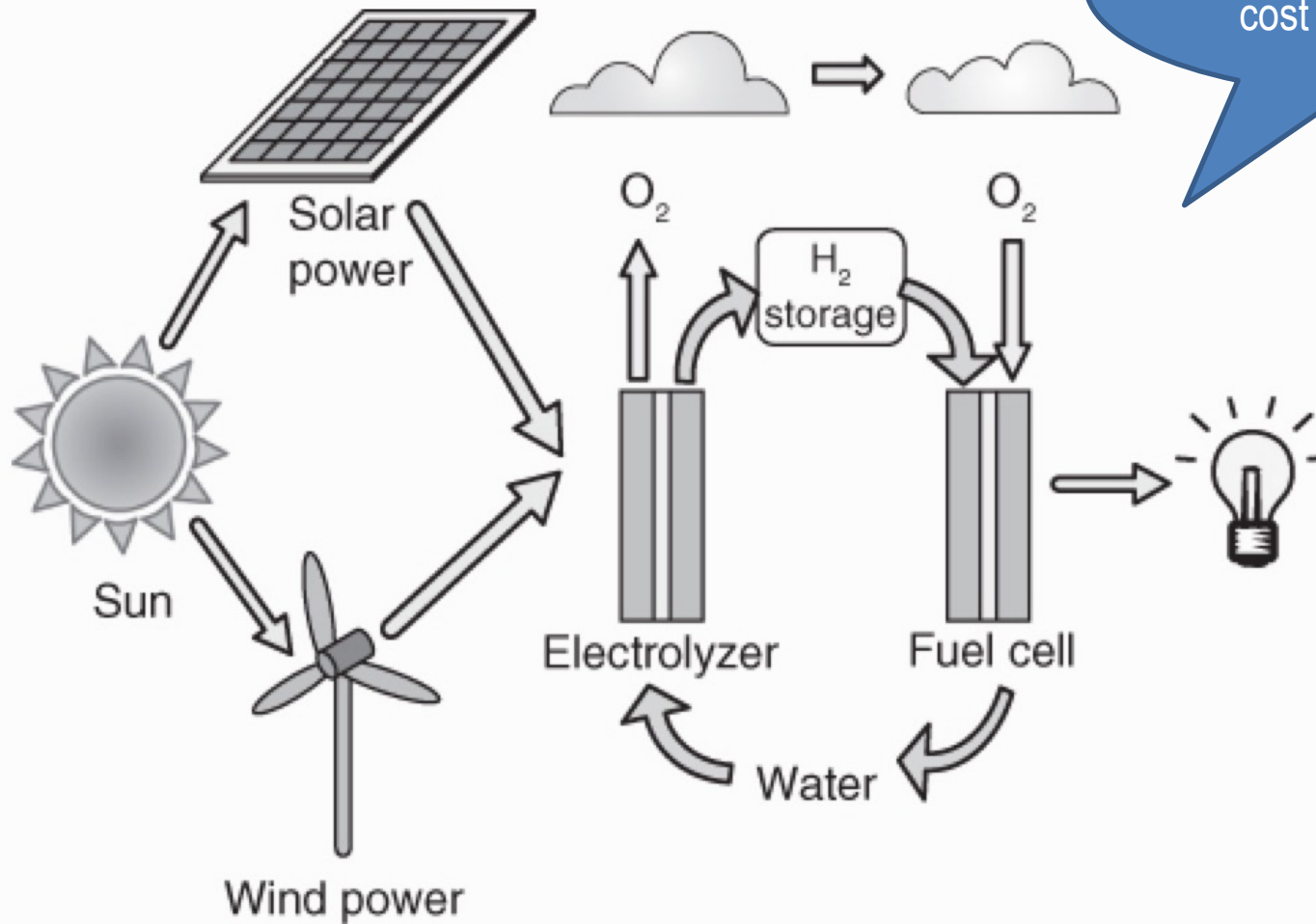
L'hidrogen com a combustible per al transport pot utilitzar-se:

- en motors de combustió interna (baix rendiment)
- en piles de combustible que produeixen electricitat que alimenta un motor elèctric

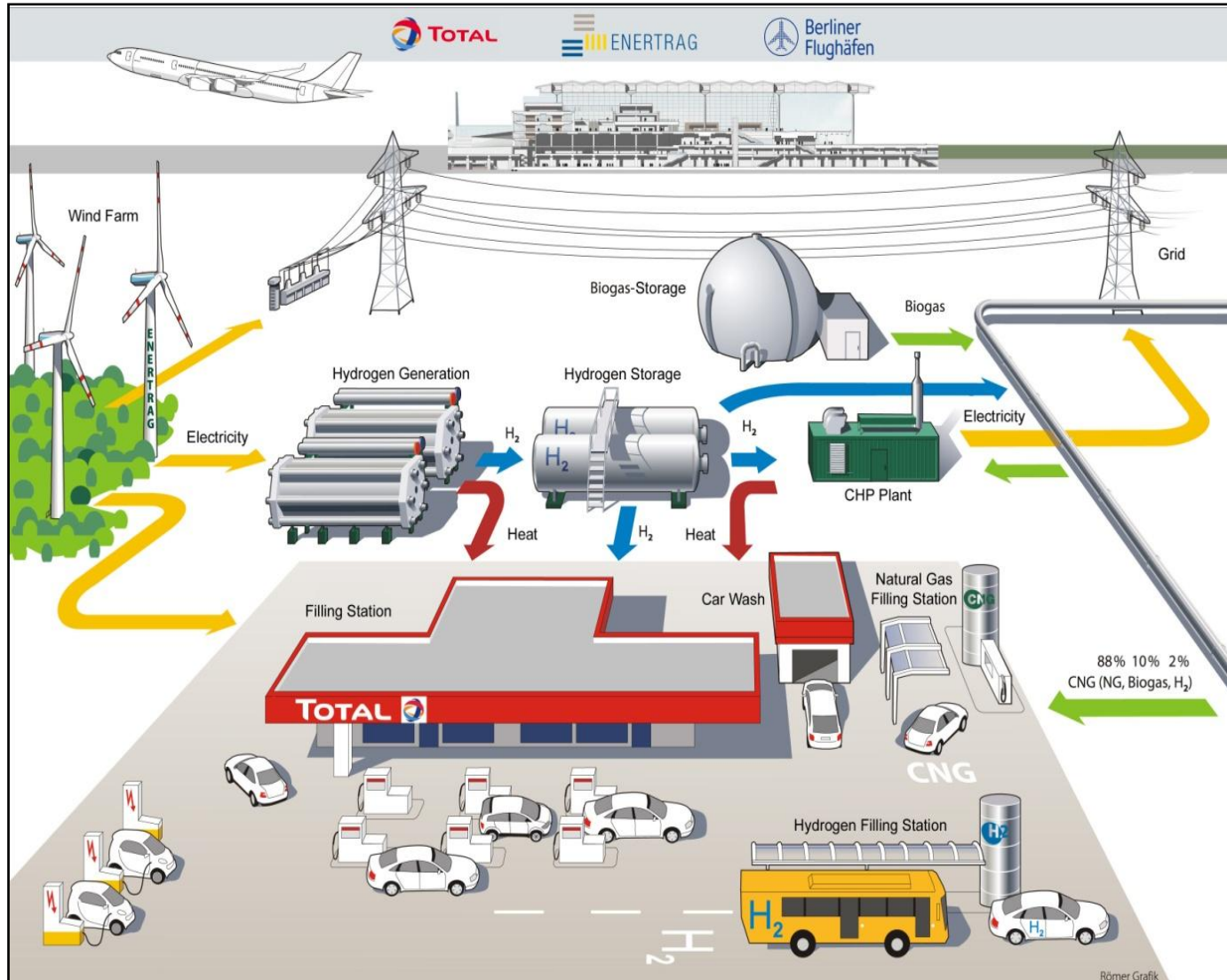
L'hidrogen com a vector d'energia

Cicle ideal de l'hidrogen

Cost d'operació baix,
cost d'inversió alt

L'hidrogen dona flexibilitat als sistemes d'energia

Situació de l'hidrogen a Europa actualment

- Menys del 2% de l'energia consumida a Europa prové de l'H₂
- Principalment s'utilitza per a la producció de productes químics: plàstics, fertilitzants...
- 96% de l'hidrogen produït es produeix a partir de Gas Natural (metà)
- Objectiu del REPowerEU:
  - Produir 10MTones H₂/any
  - Importar 10Mtones H₂/any(de l'ordre del 6% de l'energia que es consumeix a Europa)
- Projecte H2MED: 300 km de conducte submarí

Conclusió principal

L'hidrogen verd, com a vector d'energia, pot potenciar l'ús eficient de les energies renovables, donant flexibilitat al sistema d'energia descarbonitzat del futur

L'hidrogen pot portar la descarbonització a sectors difícilment descarbonitzables

El cicle de l'hidrogen verd no té emissions de CO₂ associades, no produeix cap contaminació, redueix la dependència dels països als combustibles fòssils